Detaljni izvedbeni plan

Akademska godina: 2025/2026	**Semestar:** Zimski
Godina studija: 1	**Studiji:** Povijest (R) (izborni) (Prijediplomski) Komunikologija (R) (izborni) (Prijediplomski) Psihologija (R) (izborni) (Prijediplomski) Sociologija (R) (izborni) (Prijediplomski) Povijest (dvopredmetni) (R) (izborni) (Prijediplomski) Sociologija (dvopredmetni) (R) (izborni) (Prijediplomski) Sestrinstvo (I) (izborni) (Prijediplomski) Sestrinstvo (R) (izborni) (Prijediplomski) Primaljstvo (R) (izborni) (Prijediplomski) Primaljstvo (I) (izborni) (Prijediplomski)

I. OSNOVNI PODACI O KOLEGIJU

Naziv kolegija: Kritičko promišljanje o odnosu religije i ateizma	
Kratica kolegija: IZBP212	
ECTS bodovi: 3	**Šifra kolegija:** 236168
Preduvjeti za upis kolegija: Nema	
Ukupno opterećenje kolegija	
Vrsta nastave	**Ukupno sati**
Predavanje	30
Mjesto i vrijeme održavanja nastave: HKS – prema objavljenom rasporedu	

II. NASTAVNO OSOBLJE

Nositelj kolegija	
Ime i prezime: Tanjić Željko	
Akademski stupanj/naziv:	**Izbor:** redoviti profesor
Kontakt e-mail: rektor@unicath.hr	**Telefon:**
Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu	
Suradnici na kolegiju	
Ime i prezime: Vujica Kristina	
Akademski stupanj/naziv:	**Izbor:** naslovni docent
Kontakt e-mail: kristina.vujica@unicath.hr	**Telefon:**

Konzultacije: Prema objavljenom rasporedu

III. DETALJNI PODACI O KOLEGIJU

Jezik na kojem se nastava održava: Hrvatski

Opis kolegija	Kolegij *Kritičko promišljanje o odnosu religije i ateizma* uvodi u problematiku rasprava religije (vjere) i ateizma (nevjere), kako kroz povijest tako i danas. Te rasprave dotiču se egzistencijalnih pitanja ključnih za razumijevanje svih, a osobito humanističkih disciplina. Ona je aktualna i danas u svim svojim inačicama, a sam njihov predmet svoje korijene ima u začetcima filozofskog i teološkog promišljanja. Kako bismo razumjeli društvene paradigme koje se temelje na ateističkom ili religijskom (vjerskom) predznaku, važno je poznavati sam temelj na kojima one izrastaju, no ujedno i otvarati prostor za iskreni dijalog i uzajamnu potragu za istinom u duhu kritičkog pristupa spram, kako religije (vjere), tako i ateizma (nevjere). Oba fenomena su duboko isprepletena i oblikuju, kako vjeru, tako i nevjeru. Stoga se ovaj kolegij fokusira na raskrinkavanje nesvjesnih optuživanja i neprijateljstava, te iznosi dubinu i težinu ove rasprave koja je širok horizont za moguće tolerantnije i promišljenije društvo.
Očekivani ishodi učenja na razini kolegija	1. Identificirati ključne autore i pitanja koja se tiču rasprava između religije (vjere) i ateizma (nevjere). 2. Otkriti važnost kritičkog promišljanja o vjeri i nevjeri unutar svoje vlastite egzistencije pa na tom tragu i u odnosu na drugoga. 3. Protumačiti vlastiti stav o pitanjima vjere i ateizma.

Literatura

Obavezna

1. Hans KÜNG, *Postoji li Bog?*, Ex Libris-Synopsis, Rijeka-Sarajevo, 2005., str: 297-303; 311-336; 403-413; 417-431; 440-461; 468-472; 490-515; 515-519; 531-538; 547-572; 602-612.

2. Michael J. BUCKLEY, S.J., *At the Origins of Modern Atheism*, Yale Univesity Press; New Haven and London, United States of America, 1987.

3. Michael MARTIN, *Ateizam*, Press of the University of Cambridge; Hlad i sinovi, 2008.

4. André COMTE-SPONVILLE, *Ni seks, ni smrt. Tri eseja o ljubavi i seksualnosti*, AGM, Zagreb, 2016., 294-333.

5. Fjodor Mihajlović DOSTOJEVSKI, *Braća Karamazovi*, I (Veliki inkvizitor) 272-292.

6. Joseph RATZINGER, *Uvod u kršćanstvo*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2017.

7. Paul TILLICH, *Biblijska religija i potraga za krajnjom zbiljnošću*, Katolički bogoslovni fakultet- Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2016.

1. WILLIAM, James, *Raznolikosti religioznog iskustva*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2012.

2. Željko MARDEŠIĆ, *Rascjep u svetome*, KS, 2007.

3. Vladimir SOLOVJEV, *Smisao ljubavi*, Verbum, Split, 2011.

4. Vladimir SOLOVJEV, *Duhovne osnove života*, Verbum, Split, 2016.

5. Stjepan KUŠAR, *Spoznaja Boga u filozofiji religije; B. Welte i božanski Bog*, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 1996.

6. FINANCE-KORINEK-LOTZ-MAGNANI-PRINI, *Psihologia dell' ateismo*, Instituto di scienze religiose, Universita gregoriana editrice, 1967.

7. Charles TAYLOR, *Izvori sebstva*, Breza, Zagreb, 2011.

8. Jakov JUKIĆ, *Budućnost religije. Sveto u svjetovnosti*, Matica Hrvatska, Split, 1991.

9. COMTE-SPONVILLE, André, *Duh ateizma. Uvod u duhovnost bez Boga*, TIM press, Zagreb, 2016.

10. LUBAC, Henri de, *Drama ateističkog humanizma*, Ex libris-Synopsis, Rijeka-Sarajevo, 2009.

11. Zoran Grozdanov i Nebojša Zelić (ur.), *Vjera u dijalog*, CeKaDe & Ex Libris, Rijeka, 2017.

12. Tomáš Halík, *Strpljenje s Bogom*, Svjetlo riječi, Sarajevo, 2015.

13. McGRATH, Alister – COLLICUT McGRATH, Joanna, *Dawkinsonova iluzija*, Teovizija, Zagreb, 2012.

14. LENOIR, Frédéric, *Bog*, TIM press, Zagreb, 2013.

15. HESCHEL, Abraham Joshua, *Čovjek nije sam*, Ex libris, Rijeka, 2010.

16. Alister E. MCGRATH, *Znanost i religija*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2015.

17. WARD, Keith, *Zašto gotovo sigurno ima Boga*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2010.

18. POOLE, Michael, *'Novi' ateizam*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2014.

Dopunska

19. McGRATH, Alister – COLLICUT McGRATH, Joanna, *Dawkinsonova iluzija*, Teovizija, Zagreb, 2012.

20. John Gray, *Sedam tipova ateizma*, Tim press, Zagreb, 2020.

21. Hans Küng 'Postoji li Bog? (izabrani dio);

22. COMTE-SPONVILLE, André, Spasiti duh, u: *Concilium*, 46 (2010.) 4, 37-47.

23. COMTE-SPONVILLE, André, Grubijan, sofist i estet: „umjetnost u službi obmane", u: *Europski glasnik*, 2 (1997.) 2, 389-425.

24. BECKER, Patrick, *U stupici svijesti?*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2015.

25. BERDJAJEV, Nikolaj, *Duh i realnost*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1985.

26. COLLINS, Francis S., *Božji jezik*, Profil, Zagreb, 2008.

27. DAVIES, Brian, *Uvod u filozofiju religije*, »Biblioteka Scopus«, Zagreb, 1998.

28. LEWIS, Clive Staples, *Kršćanstvo nije iluzija*, Verbum, Split, 2009.

29 LÜTZ, Manfred, *Bog. Mala povijest najvećega*, Verbum, Split, 2012.

30. PIEPER, Josef, *O vjeri*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2012.

31. RATZINGER, Joseph, *O vjeri, nadi i ljubavi*, Verbum, Split, 2007.

32. WARD, Keith, *Bog*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2004.

33. FERRY, Luc – GAUCHET, Marcel, Religijsko nakon religije, u: *Europski glasnik*, 12 (2007.) XII, 139-183.

34. TANJIĆ, Željko, Riječ teologije u vrtlogu znanosti, u: *Bogoslovska smotra*, 76 (2006.) 2, 267-283.

35. TANJIĆ, Željko, Koncilski govor o slobodi vjerovanja i njegovo značenje za današnje vrijeme, u: *Diacovensia*, 21 (2013.) 4, 677-690.

36. McGRATH, Alister E., Bestseler ateizmi: novi scijentizam, u: *Concilium*, 46 (2010.) 4, 13-24.

Način ispitivanja i ocjenjivanja		
Polaže se DA	**Isključivo kontinuirano praćenje nastave** NE	**Ulazi u prosjek** DA
Preduvjeti za dobivanje potpisa i polaganje završnog ispita	**Redovito pohađanje nastave** – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu **Stjecanje minimalnog uspjeha od 35% tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti** – kumulativno ostvareno na 1 kolokviju i završnom (usmenom) ispitu.	
Način ocjenjivanja	Brojčana ljestvica ocjenjivanja studentskog rada je: dovoljan (2) – 50-64,9%dobar (3) – 65-79,9% vrlo dobar (4) – 80 – 89,9% izvrstan (5) – 90% i više	
Način polaganja ispita	**Nastavne aktivnosti** – 1. kolokvij 35% (pismeni); Usmeno izlaganje izabrane literature u dogovoru s profesorom (studenti će tijekom predavanja imati 15 minuta za prezentaciju pročitane literature) 20% i Debata (priprema za debatu uključuje čitanje određene literature za kvalitetnu pripremu i izvedbu same debate) 15% **Završni ispit** (usmeni)	
Detaljan prikaz ocjenjivanja unutar Europskoga sustava za prijenos bodova		

IV. TJEDNI PLAN NASTAVE

Predavanja	
#	**Tema**
1	Uvod u kolegij
2	Kritika religije Ludwiga Feuerbacha
3	Kritika Feuerbachove kritike religije
4	Kritika religije Sigmunda Freuda
5	Kritika Freudove kritike religije
6	Kritika religije Friedricha Nietzschea
7	Kritika Nietzscheove kritike religije
8	'Novi ateizam'
9	Kolokvij
10	Kritika religije Andréa Comte-Sponvillea (suvremeni kontekst)
11	Kritika religije Andréa Comte-Sponvillea (suvremeni kontekst)
12	Studentska debata
13	Ateizam i vjera u Fjodora Mihajloviča Dostojevskog (izabrana djela)
14	Razumijevanje odnosa religije i ateizma unutar mistične teologije i duhovnosti
15	Razumijevanje odnosa religije i ateizma unutar mistične teologije i duhovnosti (duhovni život bez Boga – proturječje ili mogućnost?)